

Research Paper

Examining China's Possible Superpower Against the United States with emphasis on examining China's Biosphere in Access to International Waters

Babak shafiee^{*1}, Yadollah karimipour², Afshin mottaghi³, kosar karimipour⁴

1. Department of Political Geography, Faculty of Geographical Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran
2. Department of Political Geography, Faculty of Geographical Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran
3. Department of Political Geography, Faculty of Geographical Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran
4. Department of Sociology, Faculty of Humanities, McMaster University, Toronto, Canada

ARTICLE INFO

PP: 163-182

Use your device to scan and read
the article online

Keywords:

*Superpower
critical space
geostrategy.*

Abstract

China's dominant power in the fields of economy and technology has brought about the view that China, with its economic, technological and military power and in line with its historical history, can take the predecessor from the United States and present itself as the only superpower. In addition to acknowledging China's dramatic economic, technological and military advances defined in competition with the United States, the article aims to examine the possibility of China as a superpower alone from a musical perspective and with the method of qualitative data analysis, taking advantage of Rutgers biosphere theory. The result of this article is that border disputes between a country and its neighbors are caused by the weakening of its national power. The United States, as a rival of the People's Republic of China, has almost no border dispute with any of its neighboring countries. As opposed to China, having a 17th-part border dispute with the countries of the eastern and southern maritime region and neighboring with the two undetected nuclear nations, along with the A2/AD geostrategy, the United States has multiple problems in relation to the US. In other words, with a strong and dynamic economy, China does not have the necessary environment for growth in access to international waters. Therefore, from the perspective of geographical biosphere, it seems that the Chinese Revolution, with all its good governance and right government strategies, due to border disputes with its neighbors, the lack of easy access to free waters cannot play beyond the rules of the game set by the United States and take the preeminence of the US states

Citation: shafiee, B. , Karimipour, Y. and karimipour, K. (2026). Examining China's Possible Superpower Against the United States with emphasis on examining China's Biosphere in Access to International Waters. *Geography (Regional Planning)*, 15(58), 163-182.

DOI: 10.22034/jgeoq.2025.447794.4101

* **Corresponding author:** Babak shafiee, **Email:** Babakshafiee2599@gmail.com

Extended Abstract

Introduction

The beginning of the late twentieth century was compared to the collapse of the Soviet Union and the end of the bipartisan system of elimination of the USSR and the United States of America. In the meantime, the Republic of China, which for a decade had moved into the global markets with the abolition of Mao's self-determination system, despite its over-decade growth – the encounter between the world's nine great powers: the United States, Japan, Germany, Russia, Britain, France, Italy and Canada – was in the final line; but Beijing started a new path on five pillars to global power by removing a system within the self-reliance of the struggle and militarism. The country became with a large population, an abundance of inexpensive labor, integration into the global economy and market (accepting its rules), calling for and accepting easy and simple foreign investment, (Strategy of Brunei and international demand market), management with a plan and development plan, advancing the steady and uninterrupted growth rate of all the great powers. As a result, in just forty years from 1980 to 2020, China has not only left behind all the unknown powers in terms of gross domestic GDP, which today has the first and undisputed line from this perspective. The United States has pursued export control policies and sanctions aimed at limiting China's access to advanced technology, in the field of artificial intelligence. The U.S. and China competition is beyond technology, these issues are associated with hereditary differences in the South China Sea, Taiwan and other regions. The outcome of this struggle will likely shape the future of the world order for decades to come. This is one of the key areas for the growth and development of a maritime country. Thro history, nations have been powerful and empire, or superpowers, who have gained access to it.

Methodology

This article qualitatively and with a new approach to the biosphere of the theory of Frederick Rüssels analyzed the biospace of China on access to the sea in Qassam with the United States. Rutzel's biosphere theory

emphasizes the role of space in shaping human societies and economies, and highlights the importance of trade and market access in the process of spatial differentiation. It recognizes the dynamic nature of power and the formation of larger units through joining different spaces. Given the importance of China's economic growth and the possibility of its superpower, it was proposed to explore and reflect on the life-space theory from the perspective of this theory with the economic focus and the security handicap of the question of the probability of the Supremacy of the Republic of China against the United States of America

Results and Discussion

The importance of seamless access to international waters proves that permanent geographical factors that are never easily overlooked will affect the possibility of country superpowers and the duration of its preservation, so the importance and strength of international access to blue spaces due to the high volume of freight transportation, the low cost compared to the congestion of loads, the absence of border management boundaries of the displaced and terrorist gangs, and the more secure international transportation for a country with a high uneven output that also requires global markets is difficult and stronger, because the bulk of goods requires too much for sea energy is of special importance, so that 70 percent of global trade via sea is accepted now according to research, the biosphere theory in China has been put forward as one of the important concepts in the foreign policy of However, the biosphere theory has also been criticized and some critics see it as an imperialist theory; but it seems that from the perspective of China's geographical biospace, with all its good governance and right government strategies due to border disputes with neighbors, the lack of easy access to free waters can't go beyond the rules of the game set by the United States, say to prevail over the U.S.

Conclusion

As a result, the People's Republic of China is currently stuck with at least 17 border disputes along its own territories and in the East and South China Seas. This is further due to the

fact that the U.S. is exploiting the two oceans around it in a vital environment so that it has no neighboring nuclear nations and can easily continue to pursue the A2/AD strategy alongside good domestic and international clear understanding. Additionally, marketing significantly impacts entrepreneurial tourism

opportunities, enhancing their exploitation. Combining these concepts gives rise to entrepreneurial marketing, linking marketing innovation to opportunistic tourism services. Successful organizations promptly identifying and responding to opportunities excel in this regard..

References

1. Khurana, G. (2008). China's 'String of Pearls' in the Indian Ocean and Its Security Implications. Strategic Analysis.
2. Klinke, Ian. (2018). Friedrich Ratzel, Lebensraum and the death motif. *Journal of Historical Geography*, 61, 97-101.
3. Klinke, Ian; & Bassin, Mark. (2018). Introduction: Lebensraum and its discontents. *Journal of Historical Geography*, 61, 53-58.
4. Lu, K. (2020). Foreign Direct Investment (FDI) and Territorial Disputes between Adversarial States: Implications for Tsai Ing-wen's "New Southbound Policy" and Taiwan's Approach to Territorial Disputes in the South China Sea. *Journal of Chinese Political Science*.
5. Nicoleta, Anda-. (2016). UNITED STATES OF AMERICA - THE GEOPOLITICAL MODEL OF DOMINATION. Retrieved November 12, 2023, from <https://www.semanticscholar.org/paper/UNITED-STATES-OF-AMERICA-THE-GEOPOLITICAL-MODEL-OF-Nicoleta/0c7b4998f828d33a3689f067c563aa3c06a553c4>
6. <https://www.semanticscholar.org/paper/UNITED-STATES-OF-AMERICA-THE-GEOPOLITICAL-MODEL-OF-Nicoleta/0c7b4998f828d33a3689f067c563aa3c06a553c4>
7. Nikulin, M.; & Андреевич, Никулин Максим. (2019). Great Powers' Competition in the Arctic: Geopolitical Rivalry in the New Political Space.
8. Oliveira, F. R. (2019). GRAND STRATEGY AND NAVAL POWER: THE UNITED STATES OF AMERICA IN THE ASIA PACIFIC REGION AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY.
9. Onețiu, A. (2016). United States of America - the Geopolitical Model of domination. Retrieved November 12, 2023, from <https://www.semanticscholar.org/paper/United-States-of-America-the-Geopolitical-Model-of-Onețiu/5cf388672dff0a656ff4455302acea3283575253>
10. Paramitha, Putu Triska; & Puspitasari, Irfa. (2021). The Impact of One Belt One Road on India's Imperative Maritime Policy: Counterbalancing Efforts in Restricting China's Influence.
11. Rinchinov, A. (2021). Territorial Disputes between China and Southeast Asian Countries in the XXI Century as a Source of Domestic Political Benefits for PRC.
12. Roberts, G. (2007). Discrepant Parallels: David W. McFadden, Wayne Compton, Thomas King, and the Canada-US Border. *Literature For Our Times*. Honig, B., Davidsson, P. (2000). Nascent entrepreneurship, social networks and organizational learning. *Competence Helsinki Research, EMR*, 12113.
13. Saputra, Delvicia. (2020). Strategi keamanan maritim Republik Indonesia menanggapi belt and road initiative Tiongkok pada tahun 2014-2019 = The Republic of Indonesia's maritime security strategy towards China's belt and road initiative in 2014-2019.
14. Sarmiento, João Carlos Vicente. (2021). *Geography and empire*. Oxford University Press.
15. Segev, B; & Blondheim, M. (2013). America's Global Standing According to Popular News Sites From Around the World. *Political Communication*.
16. Sheng-xian, Yang. (2005). Viewing Japan's Attempts through the Sea Disputes between China and Japan

17. Shirk, Susan L. (2008). China: Fragile Superpower. Oxford University Press.
18. Steinberg, Philip E. (1997). Political Geography and the Environment. Journal of Geography. <https://doi.org/10.1080/00221349708978769>
19. Taylor, Peter J. (1999). Places, spaces and Macy's: place-space tensions in the political geography of modernities. Progress in Human Geography, 23(1), 7-26. <https://doi.org/10.1191/030913299674657991>
20. Taylor, Lucy. (2012). Decolonizing International Relations: Perspectives from Latin America. International Studies Review.
21. Tunçer-Kılavuz, Idil. (2014). Great Games, Local Rules: The New Great Power Contest in Central Asia. The International Journal of Turkish Studies.
22. Turnbull, Thomas Max. (2021). From incommensurability to ubiquity: an energy history of geographic thought. Journal of Historical Geography, 73, 11-23

مقاله پژوهشی

بررسی احتمال ابرقدرتی چین در برابر آمریکا با تأکید بر بررسی فضای حیاتی چین در دسترسی به آب‌های بین‌المللی

بابک شفیعی* - دانشجوی دکتری گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

یدالله کریمی پور - استاد گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

افشین متقی - دانشیار گروه جغرافیای سیاسی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

کوثر کریمی پور - دکتری گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مک‌مستر، تورنتو، کانادا

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>شماره صفحات: ۱۸۲-۱۶۳</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> 	<p>قدرت‌یابی چین در حوزه‌های در اقتصاد، تکنولوژی این دیدگاه را به وجود آورده است که چین با توان اقتصادی، فناوری و نظامی‌گری و باتوجه‌به سابقه تاریخی خود می‌تواند گوی سبقت را از آمریکا برآید و خود را به‌عنوان ابرقدرت تنها معرفی کند. این مقاله ضمن قبول پیشرفت چشمگیر چین در اقتصاد، فناوری و نظامی‌گری که در رقابت با ایالات متحده آمریکا تعریف می‌شود قصد دارد از منظر موزائیکی و با روش تحلیل داده‌های کیفی و با بهره‌گیری از نظریه فضای حیاتی فردریک راتزل احتمال ابرقدرتی چین به‌عنوان ابرقدرت تنها را بررسی کند. از نتیجه این مقاله چنین برداشت می‌گردد که مناقشات مرزی یک کشور با همسایگانش سبب تضعیف قدرت ملی آن می‌شود ایالات متحده آمریکا به‌عنوان رقیب جمهوری خلق چین تقریباً با هیچ یک از کشورهای همسایه‌اش مناقشه مرزی ندارد. در مقابل چین با داشتن دسته‌کمی ۱۷ مناقشه مرزی با کشورهای حوزه دریایی شرق و جنوب و همسایگی با دو کشور اتمی بی‌ملاحظه در کنار ژئواستراتژی A2/AD آمریکا در قیاس با آمریکا دارای مشکلات عدیده‌ای می‌باشد. به عبارت دیگر جمهوری خلق چین ضمن داشتن اقتصادی قدرتمند و پویا، فضای حیاتی لازم جهت رشد در دسترسی به آب‌های بین‌المللی را ندارد. به همین دلیل به نظر می‌رسد که از منظر فضای حیات جغرافیایی جمهوری خلق چین با تمام حکمرانی خوب خود و استراتژی‌های درست حکومتی به دلیل مناقشات مرزی با همسایگان عدم دسترسی آسان به آب‌ها آزاد نمی‌تواند فرا قوانین بازی تعیین شده توسط ایالات متحده بازی کرده و گوی سبقت را از ایالات متحده آمریکا برآید.</p>

واژه‌های کلیدی:

ابرقدرت،

فضای حیاتی،

ژئواستراتژی.

استناد: شفیعی، بابک، کریمی پور، یدالله و کریمی پور، کوثر. (۱۴۰۴). بررسی احتمال ابرقدرتی چین در برابر آمریکا با تأکید بر بررسی فضای

حیاتی چین در دسترسی به آب‌های بین‌المللی. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه‌ای)، ۱۵(۵۸)، ۱۶۳-۱۸۲

DOI: 10.22034/jgeoq.2025.447794.4101

مقدمه

آغازهای دهه پایانی سده ۲۰ متقارن بود با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و پایان یافتن سیستم دوقطبی حذف شوروی و یک تازی ایالات متحده آمریکا قطعیت فراگیری سیستم تک قطبی محرز شد. در این میان و میدان جمهوری خلق چین که یک دهه بود با کناره‌نهادن سیستم خودکفا طلب مائو به بازارهای جهانی راه یافته بود به رغم رشد بالای ده ساله یعنی قرار گرفتن میان نه قدرت برتر جهان: آمریکا، ژاپن، آلمان، روسیه، بریتانیا، فرانسه، ایتالیا و کانادا در ردیف آخر قرار داشت؛ ولی پکن با حذف یکباره سیستم درون نگر خوداتکا مبارزه‌جو و میلیتاریستی راهی نو را بر پنج ستون برای کسب قدرت جهانی آغاز کرد. این کشور با اتکا به جمعیت فراوان، انبوهی نیروی کار ارزان، پیوستن به اقتصاد و بازار جهانی (با قبول قواعدش)، فراخوانی و پذیرش سهل و ساده سرمایه‌گذاری خارجی، (استراتژی برون نگر و بازار طلب بین‌المللی)، مدیریت با طرح و برنامه ترقی‌خواه، پیش‌گام میزان رشد مستمر و بی‌وقفه معین همه قدرت‌های بزرگ شد. نتیجه آنکه تنها طی ۴۰ سال از ۱۹۸۰ تا سال ۲۰۲۰ چین نه تنها همه قدرت‌های نامبرده را از دیدگاه اندازه تولید ناخالص داخلی پشت سر نهاد که امروز ردیف نخست و بلا منازحه را از این منظر در اختیار دارد. (کریمی‌پور، ۱۴۰۱)

ایالات متحده و چین در حال حاضر درگیر یک مبارزه ژئوپلیتیکی هستند که توسط برخی به‌عنوان یک جنگ سرد جدید توصیف شده است این کشور سیاست کنترل صادرات و تحریم‌ها را باهدف محدود کردن دسترسی چین به فناوری پیشرفته، به‌ویژه در زمینه هوش مصنوعی، دنبال کرده است که به نظر می‌رسد چین با تهدید به تلافی به دنبال کردن سیاست خودکفایی می‌باشد. (Brands & Gaddis, 2021, p. 10) سیاست ایالات متحده توسط برخی کارشناسان به‌عنوان اشتباه و بالقوه خطرناک مورد انتقاد قرار گرفته است. رقابت ایالات متحده و چین فراتر از فناوری است این مسائل با اختلافات ارضی در دریای چین جنوبی، تایوان و سایر مناطق همراه شده است. نتیجه این مبارزه احتمالاً آینده نظم جهانی را برای دهه‌های آینده شکل خواهد داد. در این میان یکی از فضاهای مهم جهت رشد و توسعه یک کشور دریا می‌باشد. یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین فضاهایی که کشورها باید جهت قدرت ملی خود بدان توجه کنند دریا می‌باشد چرا که دریا محیطی است که بیش از ۹۰ درصد تجارت جهانی از آن صورت می‌پذیرد و از مزایای چون هزینه کم حمل‌ونقل، حجم، تناژ بالای حمل‌ونقل، سریع و ایمن بودن آن است که مهم و حیاتی می‌باشد. در طول تاریخ کشورهای قدرتمند فائق و امپراتور و یا ابرقدرت بوده‌اند که دسترسی به دریاداشته‌اند. (Brodny & Magdalena Tutak, 2023)

هدف پژوهش بررسی متغیرها جغرافیایی پایدار همسایگان بر احتمال ابرقدرتی کشور چین در برابر آمریکا است این مقاله با مفروض دانستن جنگ سرد میان آمریکا و چین و نگاهی موزائیکی بر آن است عامل پایدار جغرافیایی چین در دسترسی به فضای حیاتی مبتنی بر دسترسی فضای بین‌المللی را در مقایسه با ایالات متحده بررسی کرده و با استعانت از بازاندیشی در معنای نظریه فضای حیاتی و با استفاده از روش داده‌های کیفی (قیاسی) و گرند تئوری، به‌صورت توصیفی تحلیلی و با روش جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای به آزمایش گذارد و به این سؤال پاسخ دهد که: آیا عوامل پایدار جغرافیایی، فضای حیاتی لازم را به چین می‌دهد که تا بتواند گوی سبقت را از ایالات متحده برآید و خود را تنها ابرقدرت جهانی گرداند یا خیر؟ فرض تحقیق بر آن است که چین به دلیل مناقشات مرزی که با همسایگان خود دارد ضمن داشتن اقتصاد قدرتمند از فضای حیاتی نامناسب‌تری نسبت به ایالات متحده برخوردار بوده و این عامل تا آینده دیرپذیر این اجازه را به چین نخواهد داد که خود را به تنها ابرقدرت جهانی تبدیل کند.

مبانی نظری

بازاندیشی در معنای نظریه فضای حیاتی با دیدگاه انتقادی نسبت به جنگ سالارانه بودن این نظریه:

Lebensraum (به آلمانی: "فضای حیاتی") مفهومی آلمانی از توسعه طلبی و ناسیونالیسم است که فلسفه و سیاست‌های آن در سیاست آلمان از دهه ۱۸۹۰ تا ۱۹۴۰ مشترک بود. این اصطلاح به کرات توسط حزب نازی برای توجیه جاه طلبی‌های ارضی خود در اروپا مورد استفاده قرار گرفت. اصطلاح Lebensraum برای اولین بار توسط جغرافیدان آلمانی فردریش راتزل در سال ۱۸۹۷ ابداع شد. راتزل استدلال می‌کرد که ملت‌ها مانند موجودات زنده برای بقای خود نیاز به رشد و گسترش دارند. او معتقد بود که آلمان با جمعیت فزاینده و منابع محدود خود برای حفظ قدرت خود نیاز به دستیابی به قلمرو جدیدی دارد. اوایل قرن بیستم

استفاده از این نظریه از متفکران، کاگزارانی آلمانی همچون کارل هاوشوفر، هانس گریم و آدولف هیتلر مورد استفاده قرار گرفت. این مردان استدلال می کردند که آلمان یک کشور "نداشتن" است که از جایگاه واقعی خود در جهان محروم شده است. آنها مدعی شدند که آلمان برای تضمین آینده خود نیاز به گسترش قلمرو خود دارد. مفهوم Lebensraum برای توجیه حمله نازی ها به لهستان در سال ۱۹۳۹ مورد استفاده قرار گرفت. هیتلر استدلال کرد که لهستان بخشی از Lebensraum آلمان است و مردم آلمان حق دارند در آنجا زندگی کنند. حمله به لهستان شروع جنگ جهانی دوم بود.. (Sarmiento, 2021) نظر به این که یکی از زمینه های فکری مسئله فضای حیاتی آلمان و اورگانیزم اجتماعی کشور بود، برخی از اندیشمندان ریشه جنگ جهانی دوم را از همین اندیشه می دانند. این نظریه سبب گردید. جنگ سالارانه بودن این نظریه سبب گردید دانش ژئوپلیتیک مسکوت بماند. این ممنوعیت از سال ۱۹۴۵ تا سال ۱۹۸۰ ادامه داشت. اما پس از احیای جغرافیای سیاسی در دهه ۱۹۸۰، نظریه فضای حیاتی فردریک راتزل رفته رفته از فضای جنگی خارج گردید چرا که این مفهوم تحت پس زمینه های تاریخی خاص و روندهای جغرافیایی ویژه تکامل یافته بود، که نشان دهنده پویایی در حال تغییر این نظریه به سمت توسعه و صلح بود. تحقیقات در فضای حیاتی بر درک مکانیزم عملکرد ارگانیزم، دستیابی به تعادل بین بقا و توسعه، و بررسی مسائل قومی و پویایی فضایی متمرکز شده است. (Klinke, 2018, p. 100) با این حال، بحث و تحقیق محدودی در مورد توسعه و تکامل این مفهوم وجود داشته است که عمدتاً به دلیل دسترسی محدود به ادبیات و تغییرات در چشم انداز دانشگاهی جغرافیای سیاسی است. در سال های اخیر، با پژوهشگرانی که فضای انتقادی را بر اساس اسناد کلاسیک بازتفسیر و نظریه پردازی می کنند، تجدید علاقه به این مفهوم نشان داده اند. نظریه فضای حیاتی راتزل بر نقش فضا در شکل دهی جوامع و اقتصادهای انسانی تأکید می کند و اهمیت تجارت و دسترسی به بازار را در فرآیند تمایز فضایی اسکان انسان ها برجسته می کند. ماهیت پویایی قدرت و تشکیل واحدهای بزرگتر را از طریق پیوستن به فضاهای مختلف تشخیص می دهد. (Bluwstein, Cavanagh, & Fletcher, 2023). با اهمیت یافتن رشد اقتصادی چین و احتمال ابرقدرتی این کشور نگارنده بر آن شد که با بهره گیری و باز اندیشی در نظریه فضای حیاتی از دیدگاه این نظریه با محوریت اقتصادی و مهار امنیتی مسئله احتمال ابرقدرتی جمهوری خلق چین را در برابر ایالات متحده آمریکا بررسی کند.

محیط شناسی تحقیق:

محیط مورد مطالعه کشور چین

چین کشوری وسیع و جذاب با تاریخ و فرهنگ غنی است. چین با بیش از ۱.۴۴ میلیارد نفر پرجمعیت ترین کشور جهان است. این جمعیت انبوه متنوع است، با ۵۶ گروه قومی به رسمیت شناخته شده که هر کدام سنت ها و زبان های منحصر به فرد خود را دارند. اکثریت جمعیت متعلق به گروه چینی هان هستند که حدود ۹۲ درصد از کل جمعیت را تشکیل می دهند. فرهنگ چینی یکی از قدیمی ترین تمدن های پیوسته در جهان است که قدمت آن به هزاران سال پیش می رسد. چشم انداز چین فوق العاده متنوع است، از کوه های بلند و فلات های وسیع گرفته تا دشت های حاصلخیز و سواحل طولانی. بلندترین نقطه، کوه اورست، در مرز با نپال است که به ۸۸۴۸ متر (۲۹۰۲۹ فوت) می رسد. فلات چینگ های - تبت که اغلب «بام جهان» نامیده می شود، بخش بزرگی از غرب چین را پوشش می دهد. (Rana, 2018) شرق چین تحت سلطه دشت ها و تپه های غلتان است و رودخانه های بزرگی مانند یانگ تسه و رودخانه زرد از میان آنها می گذرد. چین با ۱۴ کشور مرز مشترک دارد: شمال: مغولستان، روسیه شمال شرقی: کره شمالی شرقی: دریای زرد، دریای چین شرقی جنوب شرقی: دریای چین جنوبی جنوب: ویتنام، لائوس، میانمار، هند، بوتان، نپال جنوب غربی: پاکستان غرب: افغانستان، تاجیکستان، قرقیزستان، قزاقستان این همسایگان متنوع به چشم انداز پیچیده ژئوپلیتیک چین کمک می کنند. چین دارای خط ساحلی طولانی بیش از ۱۸۰۰۰ کیلومتر (۱۱۱۸۵ مایل) است که با دریای زرد، دریای چین شرقی و دریای چین جنوبی همسایه است. خط ساحلی چین این دسترسی به دریا در طول تاریخ خود برای تجارت و تبادل فرهنگی بسیار مهم بوده است. بنادر بزرگی مانند شانگهای، شنژن و گوانگژو مراکز حیاتی برای اقتصاد چین هستند. (Chang, 2023)

محیط مورد مطالعه کشور آمریکا

ایالات متحده با بیش از ۳۳۵ میلیون نفر جمعیت، سومین کشور پرجمعیت جهان است. این جمعیت نشان دهنده قومیت ها، نژادها و فرهنگ های متنوعی است که منعکس کننده تاریخ مهاجرت کشور است. گروه های قومی عمده شامل آمریکایی های آفریقایی تبار، اسپانیایی تبارها، آسیایی ها و بومیان آمریکایی، در کنار اکثریت جمعیت سفیدپوست هستند. فرهنگ آمریکایی محل ذوبی از تأثیرات جمعیت و مهاجران متنوع آن است. این به خاطر پویایی، نوآوری و تجلیل از فردگرایی معروف است. عناصر کلیدی فرهنگی شامل ورزش (بیس بال، بسکتبال، فوتبال)، فیلم ها و موسیقی هالیوود، فست فود، غذاهای منطقه و باورهای مذهبی متنوع است. آزادی بیان، بیان و گردهمایی ارزش های اصلی فرهنگ آمریکایی است (Onețiu, 2016). ایالات متحده دارای چشم انداز وسیع و متنوعی است که شامل کوه ها، دشت ها، بیابان ها، جنگل ها و خطوط ساحلی است. ویژگی های اصلی جغرافیایی شامل کوه های راکی، کوه های آپالاش، دشت های بزرگ، دره رودخانه می سی سی پی، بیابان هایی مانند دره مرگ و موهاوه و مناطق ساحلی مانند سواحل اقیانوس اطلس و اقیانوس آرام است. آلاسکا تاندرهای قطبی و یخچال های طبیعی را اضافه می کند، در حالی که هاوایی جزایر آتشفشانی و سواحل استوایی را به ترکیب می آورد. ایالات متحده با دو کشور مرزهای زمینی دارد: کانادا در شمال، مکزیک به سمت جنوب. این کشور همچنین دارای مرزهای دریایی با روسیه (در سراسر تنگه برینگ) و کوبا (در سراسر تنگه فلوریدا) است (Segev & Blondheim, 2013). این همسایگان متنوع به چشم انداز پیچیده ژئوپلیتیکی و فرهنگی ایالات متحده کمک می کنند. ایالات متحده دارای خط ساحلی طولانی بیش از ۱۹۹۰۰ کیلومتر (۱۲۳۷۰ مایل) است که با آبهای اقیانوس اطلس، اقیانوس آرام، قطب شمال و خلیج مکزیک همسایه است. این خط ساحلی گسترده تجارت بین المللی، ماهیگیری و صنایع دریایی را تسهیل می کند. بنادر بزرگی مانند لس آنجلس، نیویورک سیتی و هیوستون برای اقتصاد ایالات متحده و ارتباطات جهانی حیاتی هستند (Cazzamatta, 2018).

تجزیه و تحلیل

مناطق جغرافیایی مورد ادعا:

جزایر پاراسل (جزایر شیشا): مورد ادعای چین، ویتنام و تایوان. جزایر اسپراتلی (جزایر ناشناخته): مورد ادعای چین، ویتنام، فیلیپین، مالزی، برونئی و تایوان. جزایر دیگری چون مکلسفیلدبانک، توماس شول دوم، صخره سوبی، صخره جنوبی جانسون، صخره کوارترون، صخره کراس ریف، و مسچیف ریف. این خط تا دریای چین جنوبی امتداد می یابد و بخش های بزرگی از مناطق انحصاری اقتصادی (EEZ) مورد ادعای سایر کشورها را در خود جای می دهد.

کشورهای داخل خط نه خط تیره: ویتنام، فیلیپین، مالزی، برونئی، تایوان درک این نکته بسیار مهم است: ادعاهای چین در سطح بین المللی به رسمیت شناخته نشده است و میزان و مبنای قانونی آنها مورد مناقشه است. خط نه خط تیره خود مبهم است، فاقد مختصات دقیق و ایجاد سردرگمی در مورد مناطق خاص ادعا شده است همپوشانی ادعاها منجر به تنش و اختلافات دریایی در منطقه می شود.

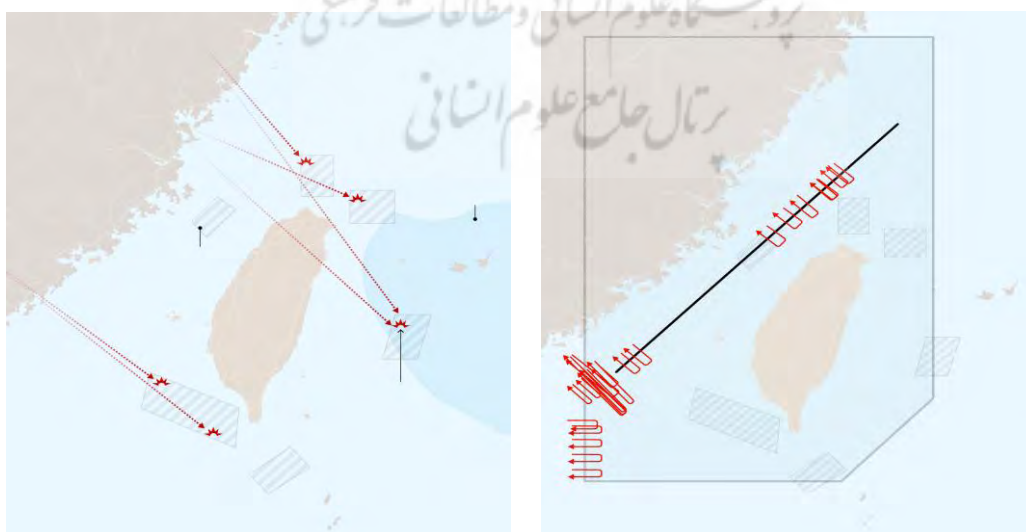
<https://www.pmfias.com/ten-dash-line-and-nine-dash-line/#ten-dash-line>

نقشه ۱. نقشه منازعات در دریای چین جنوبی

مناقشات چین و تایوان:

تنش‌های بین چین و تایوان به دلیل منشاء تاریخی و سیاسی بر سر حاکمیت تایوان بر جزیره خود است. در سال ۱۹۴۹، پس از پایه‌گذاری جمهوری خلق چین، ملی‌گرایان کومینتانگ به رهبری جیانگ جیه شی به تایوان گریختند و دولت جمهوری خلق چین در سرزمین اصلی تشکیل شد. از آن زمان، تایوان به خاطر مناقشه بر سر حاکمیت ملی خود، در پی قطعنامه ۲۷۵۸ مجمع عمومی سازمان ملل متحد، دیگر عضو سازمان ملل نیست. چین اختلافات خاصی با تایوان بر سر جزایر پاراسل، اسکاربرو شول، بخش‌هایی از دریای چین جنوبی و جزایر اسپرانتلی دارد. (Lu, 2020, p. 194)

در سال‌های اخیر، تنش‌ها بین چین و تایوان به دلیل رزمایش‌های نظامی چین در اطراف تایوان و سفر مقامات آمریکایی به تایوان افزایش یافته است. ایالات متحده از سیاست «چین واحد» حمایت می‌کند، که بر اساس آن، پکن تایوان را بخشی از چین می‌داند. مناقشات بین چین و تایوان به دلیل حاکمیت تایوان بر جزیره خود و تلاش چین برای تحریک ساکنان تایوان به تحریم انتخابات ریاست جمهوری تایوان، افزایش یافته است.

<https://www.nytimes.com/interactive/2022/world/asia/taiwan-china-maps.html>

نقشه ۲. مناقشات چین و تایوان

مناقشات چین و ژاپن

چین و ژاپن بر سرگروهی از جزایر خالی از سکنه در دریای چین شرقی که ژاپنی‌ها آن را سناکو و چینی‌ها دیائویو می‌نامند، اختلاف ارضی دارند. این دو کشور دارای یک رابطه چندصدساله هستند که با درگیری‌ها و نزاع‌های بزرگ همراه شده است مناقشات بین چین و ژاپن، آمریکا به‌عنوان یکی از قدرت‌های بزرگ جهان، سعی در تسکین تنش‌ها و حفظ استقرار در منطقه دارد. در سال ۲۰۲۱، آمریکا و ژاپن به یک توافق دست یافتند که بر اساس آن، آمریکا به ژاپن در صورت بروز تهدیدات امنیتی در منطقه، کمک خواهد کرد. (Hu, Lee, & Peng, 2022) مناقشات چین و آمریکا در مقیاس بزرگتر یک رقابت نظامی پیچیده است که در صورت ضعف امنیتی نظامی هر یک از دو کشور زمینه‌های تجاوز به یکدیگر را ایجاد می‌کند. و این موضع در اعصار گذشته قابل استناد هستند.

<https://www.researchgate.net/figure/Map-of-Japan-and-surrounding-waters-including-the-East-China-Sea-ECS>

نقشه ۳: مناقشات چین و ژاپن

مناقشات چین و هند

چین و هند یک اختلاف مرزی طولانی مدت دارند که منجر به چندین درگیری از جمله درگیری مرگبار در شده است... تنش‌های نظامی: نیروهای دو کشور برای دهه‌ها در این منطقه وجود داشته است. مرز ۲۲۰۰ مایلی مورد مناقشه، موضوع دیرینه ادعاها و تنش‌های رقابتی است (Bedi, 2021). چین و هند بر سر منطقه آکسای چین اختلاف ارضی دارند که منجر به درگیری خشونت آمیزی در سال ۲۰۲۰ شد چین همچنین ادعایی در بخش‌هایی از آرونچال پرادش دارد: چین در سال ۱۹۵۰ یک ادعای دیرینه بر تبت را اعمال کرد و آن را در قلمرو خود گنجانده. رهبر معنوی تبت، دالایی لاما، و پیروانش مجبور به فرار به هند شدند، جایی که دولت در تبعید ایجاد کرده اند دارند چرا که این دو کشور از پرجمعیت‌ترین کشورهای جهان هستند و هر دو رشد اقتصادی سریعی را تجربه می‌کنند که باعث افزایش نفوذ ژئوپلیتیکی و نظامی آنها می‌شود. (قدیمی، ۲۰۱۹) رقابت بین چین و هند ناشی از رشد اقتصادی آنها و رشد سریع مرتبط با آن و وابستگی به منطقه اقیانوس هند است رقابت بین دو کشور قبلاً تا حد زیادی به منطقه هیمالیا محدود می‌شد، جایی که دو کشور در سال ۱۹۶۲ جنگ مرزی داشتند، اما اکنون به طور فزاینده ای بر دریایی متمرکز شده

است. کوریدورهای ¹BRI و ²INSTC و ³IMEC هر کدام به نوعی محور رقابت چین و هند در منطقه اقیانوس هند هستند. همکاری چین و پاکستان در توسعه بندر گوادر پاکستان شعاع رقابت این دوبازیگر را به اقیانوس هند، دریای عرب، سواحل مکران و خلیج فارس کشانده است.

<https://interactive.aljazeera.com/aje/2020/mapping-india-and-china-disputed-borders/index.html>

نقشه ۴: مناقشات چین و هند

نتیجه فضاشناسی چین

همان طور که از مناقشات پیدا است چین در یک محاصره منازعاتی بر مبنای جغرافیا است به نوعی که دسترسی این کشور را به آبها آزاد به عنوان مهم ترین مسیر تجارت در جهان دسترسی به انرژی جهانی و را به خطر انداخته است. این موضوع سبب شده است که چین ضمن قرارگرفتن در حوزه اقتصادی آمریکا و اروپا جهت حفظ قدرت و پرستیژ ملی خود جهت خروج از خفقان ژئوپلیتیکی دست به ایجاد کریدور خشکی، دریایی BRI جاده ابریشم چینی بزند. چرا که جاده ابریشم چینی این کشور را به بازارهای جهانی هدف خود می‌رساند و منبع اولیه انرژی را به این کشور وارد می‌کرد (Chang, 2023). چین راه ابریشم جدید را که به عنوان ابتکار کمربند و جاده (BRI) نیز شناخته می‌شود، به دلایل متعددی تأسیس کرد، از جمله:

- برای گسترش نفوذ اقتصادی و سیاسی خود: BRI یک طرح جاه طلبانه برای پیوند آسیای شرقی و اروپا از طریق زیرساخت‌های فیزیکی است و از آن زمان به آفریقا، اقیانوسیه و آمریکای لاتین گسترش یافته است و به طور قابل توجهی نفوذ اقتصادی و سیاسی چین را گسترش داده است. (Chang, 2023)
- برای ایجاد یک بازار جایگزین برای شرکت‌های بزرگ دولتی چین در خارج از مرزهای چین: BRI یک بازار جایگزین برای شرکت‌های بزرگ دولتی چین در خارج از مرزهای چین فراهم می‌کند که پس از سال ۲۰۰۸ اشباع شده بودند. (Rinchinov, 2021, p. 123)
- برای تحریک اقتصاد استان‌های مرکزی کشور: کمربند و جاده به عنوان یک عنصر حیاتی در تلاش‌های دولت چین برای تحریک اقتصاد استان‌های مرکزی کشور که از نظر تاریخی از مناطق ساحلی غنی تر عقب مانده‌اند، دیده می‌شود. (Rinchinov, 2021)

¹ Belt and Road Initiative

² International North-South Transport Corridor

³ India-Middle East-Europe Economic Corridor

- احیای و گسترش مسیرهای تجاری باستانی BRI: باهدف احیا و گسترش مسیرهای تجاری قدیمی از طریق شبکه‌های راه‌آهن، بنادر، خطوط لوله، شبکه‌های برق و بزرگراه‌های ارتقا یافته یا جدید، و بهبود زیرساخت‌های دیجیتال (Chang, 2023).

به نظر می‌رسد طرح زمینی این کریدور به دلیل هزینه بالا ساخت، به‌صرفه نبودن حمل‌ونقل زمینی با مسیرهای جاده‌ای و ریلی و حضور بازیگران قدرتمندی چون روسیه و هند، بی‌ثباتی قومی منطقه آسیای مرکزی، جنگ‌ها منطقه‌ای، مسائل مرزی و امنیتی، تداخل نژادی و حفظ امنیت کریدور و دائمی بودن مسیر و قابل‌شناسایی بودن آن، از منظر امنیتی این کریدور زمینی نتواند تا ۱۵ سال آینده (شعاع دید ژئوپلیتیک) موفق عمل کند. مگر آن که فناوری‌های نوپدید و شالوده شکن این مهم را انجام دهند که آن هم بعید به نظر می‌رسد.

فضای ژئوپلیتیک چین در دسترسی به آب‌های آزاد جنبه مهمی از قدرت فراگیر ملی و رقابت بین‌المللی آن است. «خط حیات دریایی» این کشور از تنگه تایوان، از دریای چین جنوبی و از طریق تنگه مالاکا به اقیانوس هند می‌گذرد. هدف استراتژیک چین برای گوادار، بندری چندمنظوره در جنوب غربی پاکستان، تبدیل شدن به یک «خروجی به اقیانوس» و دسترسی مطمئن به فضا و منابع استراتژیک شمال اقیانوس هند و خلیج فارس است. دسترسی به اقیانوس‌های گذرگاهی حیاتی برای تجارت کشور چین است که سالانه کالاهایی به ارزش بیش از ۳ تریلیون دلار حمل می‌کند و اقتصادهای بزرگ آسیا را با بازارهای اروپا، آفریقا و آمریکا متصل می‌کند.

فضاشناسی کشور آمریکا

آمریکا و همسایگان

ایالات متحده با دو کشور مرز مشترک دارد: کانادا (شمال) و مکزیک (جنوب) مرز کانادا و ایالات متحده طولانی‌ترین مرز زمینی جهان است که بین دو کشور مشترک است و ۷۵۹۳ مایل امتداد دارد. با این حال، بسته به اینکه «همسایه» را چگونه تعریف شود، می‌توان ایالات متحده را دارای مرزهای دریایی با چندین کشور دیگر نیز دانست. این به این دلیل است که ایالات متحده دارای یک منطقه انحصاری اقتصادی بزرگ 1 است که ۲۰۰ مایل دریایی از خط ساحلی آن امتداد دارد. برخی از کشورهایی که با ایالات متحده مرز مشترک دریایی دارند عبارت‌اند از: کوبا، باهاما جمهوری دومینیکن، هائیتی، جامائیکا است. توجه به این نکته مهم است که مفهوم "همسایگان" می‌تواند ذهنی باشد. از نظر جغرافیایی، کشورهای ذکر شده در بالا همگی همسایگان ایالات متحده هستند. با این حال، از نظر روابط سیاسی یا فرهنگی، دو همسایه مرز زمینی، کانادا و مکزیک، احتمالاً نزدیک‌ترین همسایگان در نظر گرفته می‌شوند. (Roberts, 2007)

روابط ژئوپلیتیک میان آمریکا و کانادا:

روابط بین ایالات متحده و کانادا اغلب به‌عنوان یکی از نزدیک‌ترین و گسترده‌ترین در جهان توصیف می‌شود. این به چندین عامل مربوط می‌شود، از جمله:

- تاریخ و فرهنگ مشترک: هر دو کشور سابقه طولانی دارند که به دوران استعمار بازمی‌گردد و هر دوی بخشی از آنگلوسفر هستند. این به میزان قابل توجهی از همپوشانی فرهنگی منجر شده است.
- مجاورت جغرافیایی: این دو کشور طولانی‌ترین مرز بدون دفاع جهان را به اشتراک می‌گذارند که بیش از ۸۸۹۱ کیلومتر (۵۵۲۵ مایل) امتداد دارد. این نزدیکی روابط نزدیک اقتصادی و اجتماعی را تسهیل می‌کند.
- مجاورت جغرافیایی: این دو کشور طولانی‌ترین مرز بدون دفاع جهان را به اشتراک می‌گذارند که بیش از ۸۸۹۱ کیلومتر (۵۵۲۵ مایل) امتداد دارد. این نزدیکی روابط نزدیک اقتصادی و اجتماعی را تسهیل می‌کند.

- یکپارچگی عمیق اقتصادی: ایالات متحده و کانادا بزرگ‌ترین شرکای تجاری یکدیگر هستند و هر روز بیش از ۲۶ میلیارد دلار کالا و خدمات از مرز عبور می‌کنند. آنها همچنین از نظر انرژی، حمل‌ونقل و سایر بخش‌ها عمیقاً یکپارچه هستند.
- همکاری نظامی و امنیتی: دو کشور متحدان و شرکای نزدیک در ناتو و نوزاد هستند و در زمینه تبادل اطلاعات و سایر مسائل امنیتی همکاری گسترده‌ای دارند. (Taylor, 2012). به بیان دیگر اختلاف مرزی بین آمریکا و مکزیک بر مبحث چگونگی مرزی دو کشور است به بیان دیگر مسئله مرزی میان آمریکا و مکزیک و حتی آمریکا و کانادا وارد حوزه ژئوپلیتیک و عوامل پایدار جغرافیایی نمی‌گردد

روابط ژئوپلیتیکی بین ایالات متحده و مکزیک پیچیده و چندوجهی است که با همکاری عمیق و تنش‌های طولانی مشخص شده است. ایالات متحده و مکزیک از لحاظ اقتصادی بسیار یکپارچه هستند و هسته اصلی بلوک تجاری توافقنامه ایالات متحده - مکزیک - کانادا را تشکیل می‌دهند. این امر سالانه میلیاردها دلار تجارت را تسهیل می‌کند و باعث ایجاد شغل و وابستگی متقابل می‌شود. همکاری امنیتی: هر دو کشور در مبارزه با قاچاق مواد مخدر، جنایات سازمان‌یافته، و تروریسم، تبادل اطلاعات و انجام عملیات مشترک با یکدیگر همکاری می‌کنند. پیوندهای فرهنگی: میلیون‌ها شهروند دارای تابعیت مضاعف هستند یا در کشورهای یکدیگر زندگی می‌کنند و تبادل فرهنگی قوی و ارتباطات اجتماعی را تقویت می‌کنند. چالش‌های مشترک: تغییرات اقلیمی، مهاجرت و کمبود آب نیازمند تلاش‌های مشترک است نارضایتی‌های تاریخی مکزیک در مورد مداخلات گذشته و تلفات سرزمینی، تنش‌های اساسی ایجاد می‌کند و بر اعتماد و ادراک تأثیر می‌گذارد. مهاجرت غیرقانونی از مرزها با رویکردها و دیدگاه‌های متفاوت برای مقابله با علل ریشه‌ای آن، موضوعی بحث‌برانگیز است. درحالی‌که در زمینه مسائل امنیتی گسترده‌تر همکاری می‌شود، اختلاف‌نظرها در مورد استراتژی‌های قانونی‌سازی مواد مخدر و نگرانی‌های حقوق بشر ادامه دارد.

آمریکا و فضای حیاتی جغرافیایی

ایالات متحده دارای قلمرو وسیعی است که تقریباً ۹.۸ میلیون کیلومترمربع را پوشش می‌دهد که آن را به چهارمین کشور بزرگ جهان از نظر مساحت زمین تبدیل می‌کند. وسعت سرزمینی آن چندین مزیت از جمله موقعیت جغرافیایی برتر آن را فراهم می‌کند. برخی از جنبه‌های کلیدی مزیت‌های جغرافیایی ایالات متحده به شرح ذیل می‌باشد:

موقعیت استراتژیک: ایالات متحده در یک موقعیت بسیار استراتژیک واقع شده است که قاره آمریکای شمالی را در بر می‌گیرد و با دو اقیانوس بزرگ هم مرز است - اقیانوس اطلس در شرق و اقیانوس آرام در غرب. این موقعیت جغرافیایی به ایالات متحده امکان دسترسی به مسیرهای تجاری جهانی را می‌دهد، تجارت بین‌المللی را تسهیل می‌کند و فرصت‌هایی را برای تسلط دریایی فراهم می‌کند. (Alwang, Jansen, Siegel, & Pichón, 2005)

خطوط ساحلی گسترده: ایالات متحده دارای خطوط ساحلی گسترده در اقیانوس اطلس و اقیانوس آرام است که در مجموع بیش از ۱۹۰۰۰ مایل (۳۰۵۰۰ کیلومتر) است. این خطوط ساحلی بندرها و بنادر طبیعی متعددی را ارائه می‌دهند که امکان کشتیرانی و ناوبری کارآمد را فراهم می‌کند. وجود بندرهای بزرگ دریایی مانند نیویورک، لس‌آنجلس و میامی، قابلیت‌های تجاری و قدرت اقتصادی این کشور را افزایش می‌دهد.

- دسترسی به چندین منطقه زمانی: ایالات متحده در چندین منطقه زمانی، از منطقه زمانی استاندارد شرقی (EST) تا منطقه هاوایی - آلوتی (HST) را در بر می‌گیرد. این پوشش زمانی گسترده امکان ارتباطات کارآمد، هماهنگی و عملیات تجاری در داخل کشور و بین‌المللی را فراهم می‌کند (Gallaher et al., 2022).
- ویژگی‌های جغرافیایی متنوع: ایالات متحده تنوع قابل‌توجهی از ویژگی‌های جغرافیایی، از جمله دشت‌های وسیع، رشته‌کوه‌های وسیع (مانند کوه‌های راکی و کوه‌های آپالاش)، جنگل‌های انبوه، زمین‌های کشاورزی حاصلخیز، بیابان‌های

- خشک و سیستم‌های رودخانه‌های عمیق مانند رودخانه می‌سی‌سی‌پی را نشان می‌دهد. این تنوع طیف وسیعی از منابع طبیعی، مناظر دیدنی و فرصت‌هایی را برای فعالیت‌های مختلف اقتصادی فراهم می‌کند. (کریمی‌پور ۱۴۰۲)
- کنترل روی آبراه‌های کلیدی: ایالات متحده بر آبراه‌های قابل توجهی از جمله دریاچه‌های بزرگ، رودخانه می‌سی‌سی‌پی و خلیج مکزیک کنترل دارد. این آبراه‌ها به‌عنوان مسیرهای مهم حمل‌ونقل کالا عمل می‌کنند، تجارت داخلی را تسهیل می‌کنند و کشور را به بازارهای جهانی متصل می‌کنند. علاوه بر این، ایالات متحده نفوذ خود را بر کانال پاناما حفظ می‌کند، یک میان‌بر دریایی حیاتی که اقیانوس اطلس و اقیانوس آرام را به هم متصل می‌کند.
  - حفاظت با موانع طبیعی: ایالات متحده از موانع طبیعی سود می‌برد که سطحی از حفاظت و امنیت را فراهم می‌کند. برای مثال، کوه‌های آپالچی در شرق کشور و کوه‌های راکی در غرب به‌عنوان موانع فیزیکی عمل می‌کنند و تهاجمات زمینی را چالش‌برانگیزتر می‌کنند. این حفاظت جغرافیایی به توان دفاعی کشور کمک می‌کند. (Nicoleta, 2016)
  - فراوانی منابع: ایالات متحده دارای منابع طبیعی فراوانی از جمله سوخت‌های فسیلی (مانند زغال‌سنگ، نفت و گاز طبیعی)، مواد معدنی، منابع آبی و زمین‌های قابل کشت است. این منابع از صنایع مختلف از جمله تولید انرژی، تولید، کشاورزی و فناوری حمایت می‌کند و به توسعه اقتصادی کشور و رقابت جهانی دامن می‌زند. (Khudoliy, 2021)

این مزیت‌های جغرافیایی نقش مهمی در ظهور ایالات متحده به‌عنوان یک ابرقدرت جهانی داشته است. آنها رشد اقتصادی، گسترش تجارت، پیش‌بینی نظامی و نفوذ دیپلماتیک را تسهیل کرده‌اند. با این حال، توجه به این نکته مهم است که این مزیت‌ها باید با عوامل دیگری مانند ثبات سیاسی، نوآوری‌های تکنولوژیکی، قابلیت‌های نظامی و پیش‌بینی قدرت نرم تکمیل شوند تا موقعیت ایالات متحده به‌عنوان یک رهبر جهانی به طور کامل درک شود. (Onețiu, 2016)

رقابت چین و آمریکا

رقابت چین و آمریکا الگویی از روابط بین‌الملل است که در دو سال گذشته بحث‌های استراتژیک و پویایی‌های واقعی سیاسی، نظامی و اقتصادی را شکل داده است. این بحث وجود دارد که آیا رقابت چین و آمریکا یک جنگ سرد جدید است یا یک رقابت درونی بین دو قدرت سرمایه‌داری. برخی استدلال می‌کنند که این رقابت تحریف شده است تا قیاسی با جنگ سرد باشد و باید به‌عنوان یک رقابت درونی بین دو قدرت سرمایه‌داری درک شود (Tunçer-Kılavuz, 2014). برخی دیگر استدلال می‌کنند که این رقابت تقابلی بین اقتدارگرایی چین و لیبرال دموکراسی ایالات متحده است، در حالی که شباهت‌ها و تفاوت‌هایی بین جنگ سرد و رقابت مداوم ایالات متحده و چین وجود دارد، قیاس جنگ سرد اکتشافی مناسبی برای درک منطق پرونده جاری نیست.

برخلاف جنگ سرد، این دو قدرت وارد رویارویی تمام‌عیار نشده‌اند و ایالات متحده خود را از سیستم اتحاد خود منزوی می‌کند، در حالی که چین تلاش زیادی برای اجتناب از رقابت و رویارویی استراتژیک مستقیم انجام می‌دهد. در پایان، رقابت چین و آمریکا الگوی روابط بین‌الملل است که مسیر نظم جهانی سرمایه‌داری را برای دهه‌های آینده شکل می‌دهد. در حالی که بحث در مورد اینکه آیا این رقابت یک جنگ سرد جدید است یا یک رقابت درون‌هسته‌ای بین دو قدرت سرمایه‌داری وجود دارد، استفاده از چارچوب مفهومی جنگ سرد برای بررسی رقابت چین و ایالات متحده یک تلاش گمراه‌کننده است. اما همان‌طور که در مفروض مقاله اشاره شد.

ژئواستراتژی رشته مرورید چین یک ابتکار استراتژیک

رشته مرورید یک استراتژی ژئوپلیتیکی است که توسط محققان سیاسی ایالات متحده در سال ۲۰۰۴ پیشنهاد شد و به شبکه تأسیسات و روابط نظامی و تجاری چین در کشورهایی که در اقیانوس هند بین سرزمین اصلی چین و بندر سودان قرار دارند اشاره دارد. در زمانی که هنوز رشد اقتصادی چین در مقابله با آمریکا قرار نگرفته بود. مروریدها به پایگاه‌های نظامی کنونی یا بالقوه چین در خارج از کشور، پروژه‌های زیرساختی بزرگ، کریدورهای اقتصادی، بنادر یا شهرها یا مکان‌های مزیت ژئواستراتژیک چین

در منطقه اشاره دارند. استراتژی رشته مروارید برای محافظت از مسیرهای تجاری چین و گسترش حضور دریایی آن در سراسر منطقه اقیانوس هند ایجاد شده است.

"رشته مروارید" چین یک ابتکار استراتژیک باهدف مقابله بانفوذ ایالات متحده در فضای ژئوپلیتیک جهانی است. این ابتکار شامل مجموعه‌ای از تلاش‌های اقتصادی و دیپلماتیک برای ایجاد جاده ابریشم دریایی در امتداد منطقه اقیانوس هند است (Ashraf, 2017). برخی از جنبه‌های کلیدی "رشته مروارید" چین عبارتند از:

- سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی: چین در بنادر و پروژه‌های زیرساختی در کشورهای اطراف IOR¹ مانند میانمار، بنگلادش، سریلانکا و پاکستان سرمایه‌گذاری کرده است. این سرمایه‌گذاری‌ها بخشی از طرح کمربند و جاده چین (BRI) است که هدف آن اتصال چین به اروپا و آفریقا از طریق مسیرهای زمینی و دریایی است. (Ahmad, Asmi, Ali, Rahman, & Abbas, 2017)
- کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC): CPEC یک پروژه ۴۶ میلیارد دلاری است که بندر گوادر در اعماق دریا در پاکستان را به کاشغر در چین متصل می‌کند. این راهرو در اقتصادهای نوظهور آسیای جنوبی تغییردهنده بازی محسوب می‌شود و بخشی از استراتژی "رشته مروارید" چین برای گسترش نفوذ خود در IOR است. (Barton, 2020)
- حضور نظامی: حضور روبه‌رشد چین در IOR نگرانی‌هایی را در میان برخی از تحلیلگران ایجاد کرده است که آن را تلاشی برای ایجاد "رشته‌ای از پایگاه‌ها" برای حمایت از جاه‌طلبی‌های نظامی چین در منطقه می‌دانند. درحالی‌که موضع رسمی چین این است که "رشته مروارید" در درجه اول یک ابتکار اقتصادی است، حضور روبه‌رشد دریایی آن در IOR چیز دیگری را نشان می‌دهد. (Khurana, 2008)
- تعادل قدرت: استراتژی "رشته مروارید" چین به‌عنوان پاسخی به تسلط جهانی ایالات متحده و تلاش برای حفظ توازن قدرت در IOR و سایر مناطق تلقی می‌شود. هدف چین از طریق برقراری روابط اقتصادی و دیپلماتیک با کشورهای عضو IOR، به چالش کشیدن نقش رهبری ایالات متحده و گسترش نفوذ خود در منطقه است.

جنبه‌های کلیدی استراتژی رشته مروارید عبارت‌اند از:

- ایجاد بنادر و مراکز لجستیکی در کشورهای حاشیه ساحل اقیانوس هند مانند سریلانکا، پاکستان، بنگلادش و میانمار .
  - ایجاد "جاده ابریشم دریایی قرن بیست و یکم" که مناطق ساحلی چین را به خاورمیانه، آفریقا و آسیای جنوبی متصل می‌کند.
  - توسعه و گسترش توانایی‌های دریایی چین برای حفاظت از منافع دریایی و مسیرهای تجاری آن .
- چین میلیاردها دلار در ابتکار رشته مروارید سرمایه‌گذاری کرده است و تأثیر قابل‌توجهی بر کشورهای درگیر داشته است. به‌عنوان مثال، در سریلانکا، چین در بندر هامبانتوتا سرمایه‌گذاری کرده است که منجر به افزایش همکاری‌های تجاری و اقتصادی بین دو کشور شده است. در پاکستان، چین در بندر گوادر سرمایه‌گذاری کرده است که بخشی از کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) است، یک پروژه زیرساختی چندمیلیارد دلاری که هدف آن اتصال استان سین کیانگ چین به بندر گوادر پاکستان از طریق شبکه‌ای از جاده‌ها، راه‌آهن و خط لوله است. استراتژی رشته مروارید چین یک ابتکار بلندمدت باهدف گسترش نفوذ اقتصادی و سیاسی آن در منطقه اقیانوس هند است. چین با ایجاد بنادر و مراکز لجستیکی، توانایی‌های دریایی خود را تقویت می‌کند و روابط نزدیک‌تر با کشورهایی که در امتداد خط ساحلی اقیانوس هند قرار دارند، تقویت می‌کند. رشته مروارید "چین یک ابتکار استراتژیک باهدف مقابله بانفوذ ایالات متحده در فضای ژئوپلیتیک جهانی است. این ابتکار شامل سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی، تلاش‌های

¹ Indian Ocean region

دیپلماتیک و حضور نظامی روبه‌رشد در منطقه اقیانوس هند است که به چین اجازه می‌دهد نقش رهبری ایالات متحده را به چالش بکشد و نفوذ خود را در منطقه گسترش دهد.

<https://www.china-briefing.com/news/china%E2%80%99s-string-of-pearls-strategy>

نقشه ۵: ژئواستراتژی رشته مروارید چین

ژئواستراتژی آمریکا و محاصره فضای حیاتی چین (A2/AD)

ژئواستراتژی ایالات متحده در محاصره فضای حیاتی چین موضوع پیچیده‌ای است که شامل رقابت استراتژیک بر سر منطقه آسیا و اقیانوسیه است. در اینجا چند نکته کلیدی از نتایج جستجو آمده است: رهبران و استراتژیست‌های چین، ایالات متحده را به‌عنوان محاصره و محدودکننده چین می‌دانند تا رشد آن را کند کنند و جاه‌طلبی‌های منطقه‌ای‌اش را مسدود کند. ایالات متحده به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی و موقعیت آن در جهان، چین را به طور استراتژیک محاصره کرده است تحلیلگران چینی معتقدند که آسیا - اقیانوسیه، به‌ویژه اقیانوس آرام غربی، نقطه کانونی رقابت استراتژیک آمریکا و چین است. تسلط چین بر منطقه نزدیک دریای چین می‌تواند به طور قابل توجهی بر منافع استراتژیک ایالات متحده تأثیر بگذارد و همچنین ایالات متحده به دنبال حفظ منافع سیاسی، اقتصادی و امنیتی خود در منطقه است. (Nikulin & Андреевич, 2019) محققان و مقامات چینی به دنبال تغییراتی در قوانین و هنجارهای بین‌المللی هستند تا اطمینان حاصل کنند که چین و سایر کشورهای در حال توسعه نفوذ بیشتری در نهادهای جهانی دارند، میزان محدودیت واقعی ایالات متحده توسط قوانین و هنجارهای جهانی را افزایش می‌دهند و نقش ایالات متحده را کاهش می‌دهند. اتحادها و استقرار نظامی که ممکن است چین را محدود کند، وضعیت پیچیده است و نیاز است که هر دو کشور از نظر استراتژیک مهار شده تدبیر بیشتری نشان دهند. ایالات متحده به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی و موقعیت آن در جهان، چین را به طور استراتژیک محاصره کرده است. با این حال، توجه به این نکته مهم است که چین بیشتر علاقه‌مند به پاک‌سازی مسیری به سمت اقیانوس هند است و به عقیده یدالله کریمی‌پور استاد دانشگاه خوارزمی تهران ایران ابتکار یک جاده یک کمربند چین نگاه به سمت غرب دارد، نه شرق، چین به دنبال فضای حیاتی در اروپا می‌باشد تا تجارت و اقتصاد خود را با سرنوشت اروپا گره بزند.

آمریکا همواره از استراتژی نظامی A2/AD جهت محاصره کشورهای قدرتمند در حال ظهور استفاده کرده است که تحت تأثیر نگاه نظریه نیکالوس اسپایکمن جهت مهار روسیه آن را در جوامع دانشگاهی طرح‌ریزی کرده است. همان‌طور که بیشتر در نظریه فضای حیاتی از آلمان جهت دسترسی به فضای بیشتر به‌مانند موجود زنده نظریه استراتژی آمریکا بر مبنای مهار چین در دولاپه‌ای است که در لایه اول آمریکا به دلیل وابسته بودن مناقشات به فضاهای جغرافیایی و مرز راحت‌تر و به‌صورت نرم اقدام

به مهار چین می‌کند؛ اما در لایه دوم با کمک پیمان‌های کواد^۱ و اوکاس^۲ و جامعه اطلاعاتی آنگلو ساکسون فایو ۳ این کشور را در مهار خود گرفته است که در بحث دریا چین جهت عبور از این لاین باید مسیر خود را از میان نه خط تیره که منطقی به نظر می‌رسد و در صورت عدم دسترسی به فضای آب‌ها بین‌المللی در صورتی که بخواهد نقش تعیین شده آمریکا در فضای جهانی باز کند می‌تواند از طرح‌های دیگری چون جاده ابریشم جدید بهره‌گیرد که خود طرح نه خط تیره زیر طرح بزرگ جاده ابریشم چینی قرار می‌گیرد.

<https://ndupress.ndu.edu/Media/News/News-Article-View/Article/2404551/9-the-indo-pacific-competitive-space-chinas-vision-and-the-postworld-war-ii-ame/>

نقشه ۶: ژئواستراتژی A2/AD ایالات متحده آمریکا

نتیجه‌گیری

اقتصاد روبه‌رشد چین و تولید انبوه کالا و محدودیت‌های فضای جغرافیایی چین در برابر آمریکا رقابت این کشور با آمریکا را دچار مشکل کرده است. چین که همواره پس از جنگ تریاک احساس سرخوردگی نسبت به فضا بین‌المللی داشته است در قرن حاضر با قدرت رسیدن مائو و سپس دنگ شیائوپینگ که با ظرفیت‌های جمعیتی و راهبردهای اقتصادی به دنبال آن بودند که چین را به‌عنوان کشور هژمون و ابرقدرت تنها معرفی کنند. چین با اتکا به جمعیت فراوان و انبوهی نیروی کار ارزان، پیوستن به اقتصاد و بازار جهانی با قبول قواعدش فراخوانی و پذیرش سهل و ساده سرمایه‌گذاری خارجی استراتژی برون‌نگر و بازار طلب بین‌المللی پیش‌گام میزان رشد مستمر و بی‌وقفه معین همه قدرت‌های بزرگ شد. نتیجه آنکه تنها طی ۴۰ سال از ۱۹۸۰ تا سال ۲۰۲۰ نهمه قدرت‌های بزرگ اقتصادی را از دیدگاه اندازه تولید ناخالص داخلی پشت سر نهاد. چین ردیف نخست و بلا‌مناظره را از این منظر در اختیار گرفته است. در جوامع بین‌المللی زمزمه‌هایی از ابرقدرت تنها شدن چین در فضای بین‌المللی و در میان نخبگان شرق و غرب کره زمین مطرح گردید و در کشور ایران نیز این موضوع مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

این نگارش با مفروض دانستن اهمیت دسترسی بدون چون‌وچرا به فضای آب‌های بین‌المللی این موضوع را به اثبات می‌رساند که عوامل پایدار جغرافیایی که هرگز به‌راحتی نادیده انگاشته نمی‌شوند در احتمال ابرقدرتی کشورها و مدت حفظ این جایگاه تأثیرگذار خواهند بود به همین دلیل اهمیت دسترسی به فضاهای آبی بین‌المللی به دلیل مقدار حمل‌بالا کالا، هزینه پایین نسبت به تناژ بار جابه‌جا شده، نبود مرزهای مدیریتی اخلاص‌گر و گروه‌های تروریستی، و حمل‌ونقل ایمن‌تر بین‌المللی را برای کشوری

¹ Quadrilateral Security Dialogue (QUAD)

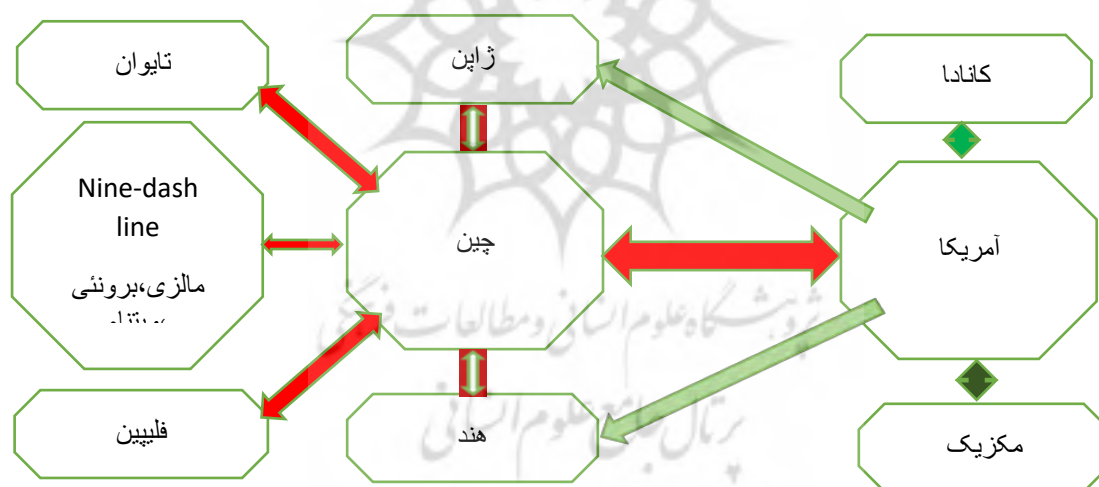
² Aukus: (UK, US and Australia launch pact to counter China)

³ Five Eyes (FVEY)

با تولید ناخالص بالای که نیاز به بازارهای جهانی هم دارند سخت و طاقت فرسا می‌کند که به دلیل انبوه کالا نیاز بیش از اندازه جهت به انرژی دریا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است به طوری که ۷۰ درصد تجارت جهانی از طریق دریا صورت می‌پذیرد. در حال حاضر باتوجه به تحقیق انجام شده، نظریه فضای حیاتی در چین به عنوان یکی از مفاهیم مهم در سیاست خارجی این کشور مطرح شده است هرچند شی جی پینگ در سخنرانی در سال ۲۰۱۳ گفته است: که ما نمی‌خواهیم نقش آلمان در جنگ جهانی اول را بازی کنیم؛ اما این سطح از توسعه اقتصادی چین را به دنبال کسب فضای حیاتی بیشتری رهنمود می‌کند. باین حال، نظریه فضای حیاتی نیز مورد انتقاد قرار گرفته است و برخی از منتقدان آن را به عنوان یک نظریه امپریالیستی می‌دانند. به طور کلی، نظریه فضای حیاتی به این معناست که وسعت و فضای یک کشور، بر قدرت و سیاست آن تأثیرگذار است. چین با چهارده کشور همسایه است چهار مورد از آنها دارای سلاح هسته‌ای هستند (روسیه، هند، پاکستان و دیکتاتوری نامنظم در کره شمالی). دیگر این که این کشور دارای مرز زمینی به طول تقریبی ۲۲۰۰۰ کیلومتر است و در حال حاضر چین در ۱۷ کشور مناقشه مرزی در امتداد مرزهای سرزمینی خود دارد. چین در دریاهای چین شرقی و جنوبی گرفتار شده است. این مسئله مزید بر علت شده است که ایالات متحده با دارا بودن دو اقیانوس در اطراف خود در فضای حیاتی مناسبی بهره‌برداری می‌کند، به طوری که با هیچ کشور اتمی همسایه نبوده و به راحتی با درپیش گرفتن استراتژی A2/AD در کنار حکمرانی خوب داخلی و بین‌المللی به عنوان یک حکومت فائق به یکه‌تازی خود تا آینده دیرپذیر ادامه می‌دهد. هرچند متغیرهای دیگری چون تغییرات اقلیمی و پاندمی‌ها می‌تواند این یکه‌تازی را با چالش روبه‌رو کند؛ اما به نظر می‌رسد از منظر فضای حیات جغرافیایی کشور چین با تمام حکمرانی خوب خود و استراتژی‌های درست حکومتی به دلیل مناقشات مرزی با همسایگان عدم دسترسی آسان به آب‌ها آزاد نمی‌تواند فرا قوانین بازی تعیین شده توسط ایالات متحده، گوی سبقت را از ایالات متحده آمریکا برباید.

نمودار ۱. مدل نهایی

<https://www.mapchart.net/asia.html>

نقشه ۷: ترسیم از نگارندگان

منابع

۱. رهبر، حور و مبینی، زهرا. (۱۴۰۱). تبیین افول هژمونی آمریکا مبتنی بر نظریه رابرت کاکس. فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر.
۲. میرحیدر، دره؛ بدیعی ازندهای، مرجان؛ ذکی، یاشار؛ و میراحمدی، فاطمه. (۱۳۹۷). معمای بنیان گذاری جغرافیای سیاسی: راتزل یا تورگو؟. فصلنامه جغرافیا، ۱۲(۴۰).
۳. سیدآبادی، محمد رضا؛ کریمی پور، یدالله؛ ربیعی، حسین؛ شاهنده، بهزاد. (۱۴۰۱). تحلیل متغیرهای اثرگذار بر رویارویی ژئوپلیتیک چین و ایالات متحده در دریای جنوبی چین. دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار.
۴. سیدآبادی، محمد رضا؛ کریمی پور، یدالله؛ ربیعی، حسین؛ شاهنده، بهزاد. (۱۴۰۲). تبیین ژئوپلیتیک هموردی چین و ایالات متحده آمریکا در دریای چین جنوبی در سده بیست و یکم. رساله جهت اخذ مدرک دکتری، دانشگاه خوارزمی، تهران.
۵. متقی، افشین و کامران، حسن (۱۳۹۵). ژئوپلیتیک و واقعگرایی مورد؛ گفتمان سیاست خارجی چین. فصلنامه جغرافیا ۴۵(۱۳)، ۳۰-۵.
۶. صفوی، مهدیان. (۱۳۹۰). ژئوپلیتیک انرژی ایران و امنیت انرژی شرق-چین و هند. نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۶(۲)، ۳۱-۴۶.
۷. سیدآبادی، محمد رضا؛ کریمی پور، یدالله؛ ربیعی، حسین؛ شاهنده، بهزاد. (۱۴۰۲). نگرش نوین به امنیت و رویکرد امنیتی فراگیر چین. فصلنامه مطالعات راهبردی. ۹۲-۶۹، ۲۱(۷۹).
۸. ویسی، هادی (۱۴۰۱). بررسی رقابت‌های ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیک چین و هند در اوراسیا: کردیورهای ارتباطی و ژئوپلیتیک بنادر چابهار و گوادر. پژوهش‌های جغرافیای انسانی ۵۳(۱)، ۲۱۳-۲۲۶.
۹. تیشه یار، ماندانا. (۱۳۹۷). مبنای ژئوپلیتیک راه ابریشم آمریکا و چین در آسیای مرکزی. فصلنامه علمی مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز ۲۳(۹۹)، ۱-۲۵.
۱۰. فلاح پیشه، حشمت الله. (۱۳۹۹). صف آرای ایران، روسیه و چین در مقابل آمریکا در صفحه ژئوپلیتیک اوراسیا. پژوهش‌های جغرافیای سیاسی. ۶۲-۲۳، ۴(۱).
۱۱. زمانی، محمد. (۱۳۹۷). راهبردهای امنیتی چین در مقابل تحركات ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک ایالات متحده آمریکا. فصلنامه علمی تحقیقات سیاسی و بین المللی. ۱۴۶-۱۲۵، ۹(۳۲).
۱۲. عبدی، عطاء الله و رجب نژاد، ناصر. (۱۳۹۷). تبیین پیامدهای ژئوپلیتیکی سرمایه‌گذاری چین، در گوادر بر بندر چابهار. فصلنامه جغرافیا و توسعه ۱۵(۴۶)، ۱۸۵-۲۰۶.

۱۳. فلاحی، امید (۱۳۹۹). تحلیل مقایسه‌ای ژئوپلیتیک انرژی چین در آسیای مرکزی و خلیج فارس با نگاهی به جایگاه ایران. فصلنامه مطالعات اقتصاد انرژی ۱۵(۶۱)، ۲۹-۶۶.
۱۴. مسرور، محمد، و خانی، محمد. (۱۳۹۸). بازاریابی ژئوپلیتیکی در دریای جنوبی چین. فصلنامه بین المللی ژئوپلیتیک، ۱۴(۵۰)، ۱۶۸-۱۹۶.
۱۵. صبوری، ضیاءالدین. (۱۳۹۵). تحولات ژئوپلیتیک دریای جنوبی چین و راهبرد بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای: آثار و پیامدها. پژوهش‌های روابط بین الملل. 31-58, (14), 4.
۱۶. عابدینی، ریباز و محمد، اخباری. (۱۴۰۱). رقابت استراتژیک و ژئوپلیتیکی مسی‌دریایی پروژه یک کمر بند یک جاده چین در اقیانوس هند. نشریه علمی پژوهشی اقیانوس شناسی. 107-13(49).
۱۷. حافظانیا، محمد رضا و متقی، ابوالحسنی (۱۳۹۹). مقاله پژوهشی: دغدغه‌های ژئوپلیتیکی مشترک و موثر بر روابط جمهوری اسلامی ایران و چین. مطالعات بین رشته‌ای دانش راهبردی ۹(۳۴)، ۹۱-۱۱۶.
۱۸. حاجی یوسفی، امیر و حبیبی محمد. (۱۴۰۰). ادراکات توسعه گرای دنگ شیائو پینگ و عادی‌سازی سیاست چین در قبال آمریکا. فصلنامه مطالعات روابط بین الملل. ۱۲(۴۸)، ۹-۴۱.
۱۹. کسینجر، هنری آ، ۱۴۰۰. چین. حسین راسی. چاپ پنجم. فرهنگ معاصر.
۲۰. کیسور، محبوبانی، ۱۴۰۰. چین برنده شده؟ چالش چین در برابر برتری آمریکا. ابراهیم آقا محمدی. چاپ اول. ابرار معاصر
۲۱. یرگین، دانیل، ۱۴۰۱. نقشه جدید جهان انرژی، تغییرات اقلیمی و تقابل ملت‌ها. امیر میرحاج. چاپ سوم. بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه
۲۲. دی کاپلان، رابرت، ۱۳۹۹. انتقام جغرافیا آنچه نقشه جغرافیا درباره درگیری‌های آینده و جنگ به ما می‌گوید. حسن خضری، محبوبه نیک فرجام. چاپ سوم. نشر انتخاب
۲۳. مارشال، تیم، ۱۳۹۹. زندان جغرافیا ده نقشه ای که همه چیز را در مورد سیاست‌های جهانی توضیح می‌دهد. هوشنگ جیرانی، هستی صیادی. چاپ اول. بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه